

Algu izaugsme būtiski lēnāka nekā iepriekš

2026. gada 4. Septembris

Jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati rāda, ka šī gada 2. ceturksnī vidējā bruto alga sasniedza 1886 eiro, kas ir par 4,3% vairāk nekā pirms gada. CSP ir pārskatījusi uz augšu 1. ceturkšņa algu izaugsmi – no 4,2% uz 4,8%, jo algas privātajā sektorā ir augušas brašāk (5,1%), nekā sākotnēji lēsts (4,1%). Šādas revīzijas gada vidū ir neierastas, tāpēc, iespējams, varam gaidīt izmaiņas arī 2. ceturkšņa datos. Šobrīd dati par pirmo pusgadu norāda uz nozīmīgu un sen neredzētu algu izaugsmes bremzēšanos.

Algu izaugsme ir būtiskāk palēninājusies sabiedriskajā sektorā, kur vidējā bruto darba samaksa 2. ceturksnī pieauga vien par 2,1% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Savukārt privātajā sektorā algas palielinājās par 5,4%, nedaudz straujāk nekā gada sākumā, tomēr lēnāk nekā pērn. Sabiedriskajā sektorā lēnāks pieaugums pēdējo reizi tika reģistrēts tikai pirms aptuveni 10 gadiem; privātajā sektorā līdzīgi, ja neskaita vienu ceturksni COVID pandēmijas laikā. Sabiedriskā sektora lēnā algu izaugsme skaidrojama ar ierobežotajām valdības budžeta iespējām un noteiktajiem algu celšanas ierobežojumiem. Savukārt privātajā sektorā algu izaugsmi iegrožo peļnītspējas rādītāju pasliktināšanās.

Nozaru dalījuma algu pieaugumu jāvērtē uzmanīgi, ņemot vērā šogad ieviestās izmaiņas nozaru klasifikācijā. Visstraujāk, par 8-14%, vidējā alga auga ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē, operācijās ar nekustamo īpašumu un administratīvo, apkalpojošo dienestu darbībā, kā arī vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā. Algu izaugsmes bremzēšanās šī gada pirmajā pusē tika reģistrēta visās nozarēs, izņemot divas: ieguves rūpniecību un karjeru izstrādi, kā arī vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību. Šajās nozarēs algu izaugsme bija nedaudz straujāka nekā pērn. Algu kritums tika

reģistrēts vienā nozarē, būvniecībā, kur darba samaksa samazinājās par 2,4%.

Vidējā neto alga 2. ceturksnī bija 1401 eiro, par 4,4% pārsniedzot pagājušā gada līmeni. Ņemot vērā, ka inflācija 2. ceturksnī bija 3,3%, tad strādājošo iedzīvotāju pirktspēja ir vidēji augusi par 1,1%. Tomēr tā kā algu izaugsmes temps nozaru dalījumā ir ļoti atšķirīgs, ir vairākas nozares, kurās vidējā alga auga lēnāk nekā cenas. Strādājošo pirktspēja samazinājās tādās nozarēs kā valsts pārvalde un aizsardzība, veselība un sociālā aprūpe, izglītība un būvniecība. Pirktspēja nepieauga arī izmitināšanā un ēdināšanā. Pirktspējai samazinoties, iedzīvotāji var atļauties iegādāties mazāk preču un pakalpojumu, tāpēc ir spiesti mainīt savus iepirkšanās vai uzkrājumu veidošanas paradumus.

Ņemot vērā darba samaksas datus par pirmo pusgadu, mēs samazinām savu bruto algas izaugsmes prognozi šim gadam no 6% uz 5%. Šī gada otrajā pusgadā tālāka algu bremsēšanās nav gaidāma, ņemot vērā joprojām diezgan zemo bezdarba līmeni un necerēti labo ekonomisko aktivitāti šogad kopumā. Strādājošo pirktspējas kāpums kopumā visdrīzāk turpināsies, vidējai algu izaugsmei nedaudz apsteidzot inflāciju, tomēr tas būs ļoti neliels.